

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาในครั้งนี้ มีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.2 การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.3 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 ผลงานวิจัยและงานเขียนที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิญญู (2519) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นดำเนินการไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมิงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ชูศักดิ์ (2518 : 13) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจให้หรือกระจายอำนาจให้อำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายในขอบเขต อำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประทาน (2525 : 17) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ประหยัด (2526 : 10) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองท้องถิ่น ของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้

1. Roson (1983) อ้างโดยประหยัด (2526: 10) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร

อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐเพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และมีองค์การที่จำเป็น (Necessary Organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

2. Holloway (1983) อ้างโดยประหยัด (2526: 10) กล่าวว่า การปกครองของตนเองของท้องถิ่น หมายถึงองค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเอง และมีสภาของท้องถิ่นสมาชิก ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

3. Wit (1983) อ้างโดยประหยัด (2526 : 10) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันรับผิดชอบ ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้นพอสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจ ให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับบริหารพัฒนา และให้บริหารประชาชนในเขตพื้นที่องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ และดำเนินกิจการรายได้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและ หน่วยปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

เพื่อให้เห็นภาพขององค์การปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนวคิดของประทาน (2525) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของการปกครองท้องถิ่น ๆ ไว้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นจะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์การที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดย ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้าร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน (Political Participation)

4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นนำรายได้มาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎหมายข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎหมายข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในสวนรวม

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

พูนศักดิ์ (2532 : 41-43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยเนื่องจาก

1. องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้าง จะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

3. การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้ แจ่มแจ้งทางการเมือง (Political Maturity) กล่าวคือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจการบริหารการเมืองท้องถิ่นการต่อสู้ แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

4. การปกครองท้องถิ่น จะทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวา ต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดกาล

การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูง

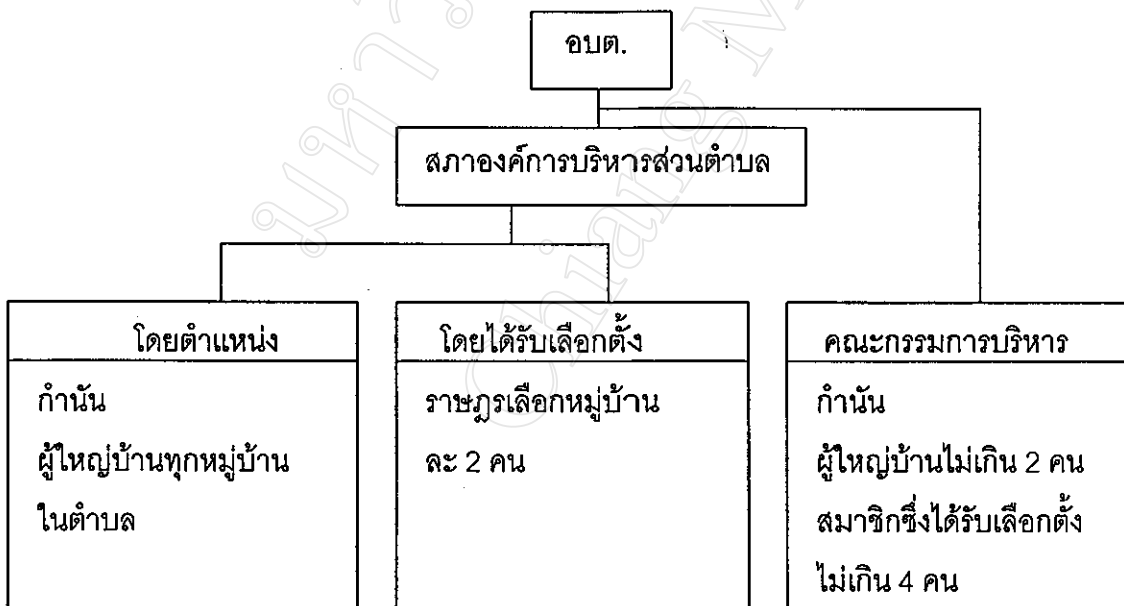
2.2 การดำเนินงาน

สภาตำบลมีกำหนดเป็นประธานสภาตำบล และมีรองประธานสภาตำบลหนึ่งคน (รองประธานสภาตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อลาออกหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกตำบล)

ประธานสภาตำบลมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบลภายใต้ขอบเขตที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาตำบลและบริหารงานในรูปคณะกรรมการในการทำนิติกรรมของสภาตำบล เลขานุการสภาตำบล และสมาชิกสภาตำบลอีกหนึ่งคน และให้จัดให้มีการประชุมตำบลไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีรูปแบบคล้ายกับสภาผู้แทนราษฎรของประเทศ ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

ที่มา : คู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิก โดยตำแหน่ง ได้แก่

- 1.1 กำนัน
- 1.2 ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในเขตตำบล
- 1.3 แพทย์ประจำตำบล

สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยราษฎรเลือกตัวแทนหมู่บ้าน ละ 2 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายได้กำหนดไว้ ให้ถือคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม เช่นเดียวกับสภาตำบล ทั้งนี้รวมถึงเหตุแห่งการพ้นจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

ในส่วนการเลือกตั้ง ได้กำหนดรูปแบบการเลือกตั้งแบบทางตรงโดยวิธีลับตา คือให้มีการสมัครรับเลือกตั้ง การพิมพ์บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งกำหนด วัน - เวลา การลงคะแนนมีเจ้าหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งโดยเฉพาะ และใช้บัตรเลือกตั้ง ในการลงคะแนนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538

2.3 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเมือง ในเรื่องของการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นในระดับตำบล การพัฒนาทางการเมืองในเรื่องของการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นในระดับตำบล การพัฒนาทางการบริหารของประชาชนโดยให้ประชาชนเป็นผู้บริหารให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชนตนเอง
3. การพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม
4. การพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4 ผลงานวิจัยและงานเขียนที่เกี่ยวข้อง

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง (2538) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา โดยกฎหมายการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วน

ตำบลครั้งแรกตามกฎหมายฉบับนี้ จำนวน 618 แห่ง และประเทศไทย มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 6,397 แห่งใน 74 จังหวัด มีสภาตำบลเพียง 567 แห่งเท่านั้น

กัลยา (2541) และคณะทำการศึกษา การใช้สถิติชี้ประเด็น หญิงชายในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบการบริหารงานของ อบต. เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารโครงการ และงบประมาณเป็นของตนเอง โดยมีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ที่สูงขึ้นไป เช่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด ไปจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เชาว์ (2541) ทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ให้คำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนว่า อบต. เป็นการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่น่าสนใจคือในการปกครองรูปแบบนี้ก็คือ ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจของประชาชน ที่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องนี้อย่างจริงจังมากนัก เนื่องจากเป็นการปกครองรูปแบบใหม่ ประชาชนยังไม่เกิดความเคยชิน

นิรันดร์ (2537) ทำการศึกษา บทบาทการควบคุมฝ่ายบริหารของนิติบัญญัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ใน อ.สูงเม่น จ.แพร่ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการควบคุมฝ่ายบริหารเป็นอย่างดีโดยการใช้ระเบียบต่าง ๆ ของ อบต. เป็นแนวทางในการปฏิบัติควบคุมโดยการตั้งกระทู้สอบถามรวมถึงการอภิปรายในญัตติที่สำคัญตลอดมาอย่างมีประสิทธิภาพจากการศึกษาพบอีกว่าสมาชิก อบต. ที่มีการศึกษาสูงจะสามารถควบคุมฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเพิ่มเติม พบว่า แม้ อบต. จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล ปกครองและบริหารตนเองได้แล้วก็ตาม หน่วยงานอื่น ๆ ยังคงมีความจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ อบต. ด้านวิชาการ อย่างใกล้ชิด จึงทำให้ อบต. สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง คือ ประชาชนในเขต อบต. นั้น ๆ

นภดล(2536) ได้ทำการศึกษา ปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลขาดความพร้อมในด้านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความเข้าใจที่ถูกต้องในกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน และนอกจากนี้ อบต. ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย เนื่องจากรายได้หรือภาษีต่าง ๆ ของ อบต. มาจากรัฐเป็นส่วนใหญ่และอำนาจในการจัดการการคลังส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ความควบคุมของรัฐ ส่งผลให้ อบต. ในจังหวัดเชียงใหม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก

พนม (2541) ทำการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับโครงสร้าง หน้าที่ และบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบถึงความรู้และความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เกี่ยวกับโครงสร้าง หน้าที่ และบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความรู้และความเข้าใจของสมาชิกสภา อบต. ซึ่งสามารถให้เป็นข้อสรุปเพื่ออธิบายระดับความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนได้ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะสมาชิกสภา อบต. ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นด้วย จากการที่บุคคลดังกล่าวมีความรู้และความเข้าใจในระดับปานกลาง ย่อมหมายถึงว่า ประชาชนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองพอสมควร อันเป็นเป้าหมายหลักของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ไพฑูรย์ (2535) ทำการศึกษา ผลกระทบของความแตกต่างทางวัฒนธรรมต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารตำบลแม่วิน อำเภอแม่วงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งได้แก่ เพศ, อาชีพ, รายได้ ลักษณะการเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตตำบลแม่วิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงาน อบต. แม่วิน

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงาน อบต. แม่วิน ได้แก่ความแตกต่างทางเชื้อชาติ/เผ่าพันธุ์ วัฒนธรรมที่แตกต่างกันของประชากรในพื้นที่

ปัญหาการบริหารงาน อบต. แม่วิน ได้แก่ สมาชิก อบต. แม่วินขาดความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง อบต. แม่วินจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประชาชนในพื้นที่ อบต. แม่วินยังขาดความสนใจและเอาใจใส่ต่อการบริหารงาน อบต.

วาริณี (2541) ได้ทำการศึกษา บทบาทของราชการส่วนภูมิภาคต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาค้นคว้าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสนใจในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีความต้องการที่จะเรียนรู้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างมาก เนื่องจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องการดำเนินงานแก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นพัฒนาการทางการเมืองขององค์กรท้องถิ่นเพื่อชุมชนอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน จัดการประชุมสัญจรเพื่อพบปะประชาชนในแต่ละพื้นที่ เพื่อชี้แจงการทำงานและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จัดกระบวนการวางแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วม จัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ ให้มีสัดส่วนที่ครอบคลุม ทั้งทางด้าน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ไม่เน้นเฉพาะ การจัดทำโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างเครือข่ายในการทำงานระหว่าง องค์การบริหารส่วน ตำบลเข้าด้วยกัน โดยประสานการจัดทำแผนเพื่อแสวงหาทิศทางในการทำงานร่วมกัน เพื่อผนึก กำลังขององค์กรท้องถิ่นให้เข้มแข็ง

วิเชียร (2541) ทำการศึกษา ทศนคติของประชาชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านในฐานะ สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง : กรณีศึกษาอำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนมีความเห็นว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยตำแหน่ง น่าจะขัดกับหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตย แสดงให้เห็นถึงการประนีประนอมของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศไทย ที่มีการปรับหรือแม้ แต่คนหรือบุคคลที่มีอยู่ในสังคมยังมีการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะที่แท้จริงของคนไทย โดยการ เลือกรับเอาส่วนดีของแต่ละฝ่ายมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด มีการยืดหยุ่นให้กันมากที่สุด และขณะ เดียวกันก็ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับองค์กรโดยรวม

จากผลการศึกษา จะเห็นว่าประชาชนยังยอมรับได้กับการอยู่ในฐานะสมาชิก อบต. ของ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มองไปถึงพระราชบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จำเป็นต้องมีการ แก้ไข ควรมีการพิจารณาถึงคำถามนี้ ด้วยการหาวิธีการใดที่ทำให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่จะดำรง ตำแหน่ง อบต. จะต้องผ่านการเลือกตั้งจากประชาชนด้วย

วิภา (2542) ทำการศึกษา ความพึงพอใจในงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ใน จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อจำกัดของการศึกษาหลายประการ เช่น มิได้นำชั้นของ อบต. มาศึกษา เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องประชากรของการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นชั้นมีจำนวนจำกัด ดังนั้นน่าจะมีการ ศึกษาเพิ่มเติมโดยแบ่งตามชั้นของ อบต. หรือจะมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเจาะลึกเกี่ยวกับ ระบอบอุปถัมภ์ที่เกื้อกูลในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือแม้แต่การนำประเด็นเกี่ยวกับการกระจาย อำนาจ นอกจากนี้ น่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในงานระหว่างปลัดอำเภอซึ่งเป็น ข้าราชการส่วนภูมิภาค กับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นหากมีการ นำเอาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มาศึกษา ก็จะเป็นผลดีต่อการบริหารการพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลต่อไป